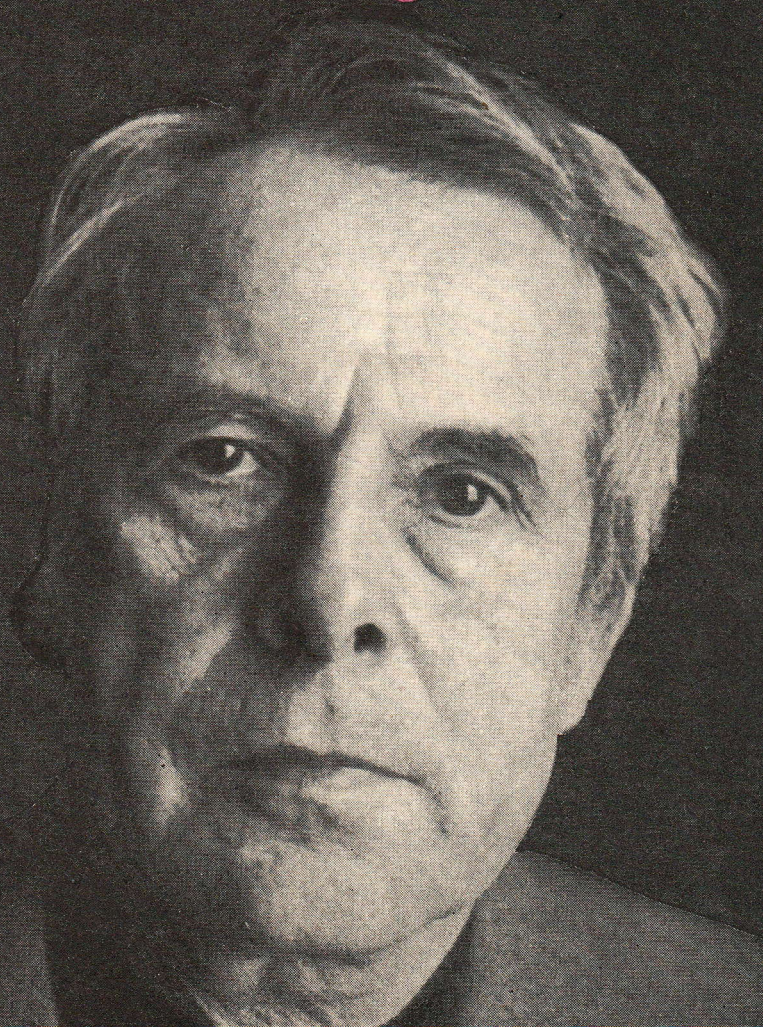


TÜSKÉS TIBOR

Csorba Győző

KORTÁRSAINK



TÜSKÉS TIBOR

Csorba Győző

Csorba Győző a kortárs magyar költészet egyik jelentős, sajátos hangú, egyéni utat járó alakja. Pályája a harmincas évek közepén, a Nyugat harmadik nemzedéke tagjaival egyidőben indult, s munkássága az ötvenes évek második felében bontakozott ki. Műfordítói tevékenysége is jelentős: a világlíra számos alkotásának avatott tolmácsa. Költészetének fő erőssége az általa kialakított érzelmi telítettségű, a létezés alapvető kérdéseivel viaskodó, formai igényességet hordozó vers-típus. Tüskés Tibor tanulmánya korszakról korszakra haladva, a verseskötetek megjelenése nyomán elemzi Csorba lírájának főbb törekvéseit és jellegzetességeit.



AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST

Verseim sorsa

Mikor más verseim nem vedenek,
s azok se, ár meg embelettel keretter
kennel - e akkor is, hisz kerbe versenek,
olovernal, emlegelnek, ettenek?

Nyilván pörköl - his önzés volna, ha
a magam étel, magam italat
tudnivalnam más földű - egy világ
más - élű, más - szorjú lakása

Ne magadon belőlem semmi több,
val amit els éntek kerint
táplálékent öris meg az utókor.

S annire nem lesz majd rüdrege, mint
nemet pusztuljon a nemet közt,
kerüljön illendő kefére jókor.

Csokor hön

Kortársaink

Szerkeszti

Béládi Miklós és Juhász Béla



AKADÉMIAI KIADÓ BUDAPEST

Tüskés Tibor

Csorba Győző

Akadémiai Kiadó, Budapest 1981

*az élet partján állt csak,
Az élet lent a föld alatt
az cünabán eden hajad.*
(Csorba Győző: Őzsi kert)

ISBN 963 05 2095 8

© Akadémiai Kiadó, Budapest 1981 · Tibor Tüskés

Printed in Hungary

Tartalom

(Csorba Győző és a Nyugat „harmadik nemzedéke”;
kritikai elvei)

A pálya íve (Csorba Győző és a Nyugat „harmadik nemzedéke”; kritikai elvei)	9
A kifejezés keresése (Mozdulatlanság, 1938; A híd panasza, 1943; Szabadulás, 1947)	28
Számvetés és gazdagodás (Ocsúdó évek, 1955; A szó ünnepe, 1959)	61
A költői szemlélet kiteljesedése (Séta és meditáció, 1965; Lélek és ősz, 1968)	102
Lázadás az „idő-infláció” ellen (Időjáték, 1972; Anabázis, 1974)	145
Elmozdulások (Észrevételek, 1976; Legújabb versek)	178
„Kettőshangzat” (A fordító műhelye)	210
Jegyzetek	234
Csorba Győző művei	241

„Kettőshangzat”

(A fordító műhelye)

A század magyar irodalmában magától értetődő természetességgel egészülnek ki a költői életművek a fordító oeuvre-jével. A szabályt erősítő kivétel, ha a jelentős költői teljesítményeket nem kíséri a versfordító állandó, rendszeres és magas színvonalú munkája (pl. Ady vagy Erdélyi József esetében). Rendszeresen fordít a Nyugat nagy költőnemzedéke (Babits, Kosztolányi, Tóth Árpád), fordítanak a második generáció tagjai (Szabó Lőrinc, Illyés Gyula), s a világeköltészet birtokbavételére indít meg-megújuló ostromot az újabb nemzedék (Devecseri Gábor, Jékely Zoltán, Kálnoky László, Nemes Nagy Ágnes, Radnóti Miklós, Rónay György, Vas István és mások). Az ő munkájuknak szerves folytatása és kiegészítése Csorba versátültető tevékenysége. A modern magyar műfordításkultúra megteremtőinek és művelőinek nyomában haladva a világlíra számos kiemelkedő képviselőjét ismertette meg a honi olvasókkal; mintegy harmincezer verssort fordított magyarra. Műfordítói vonásai a költő arcképét árnyalják, egészítik ki és teszik pontosabbá.

Még nincs huszonöt éves, amikor a 12. századbéli francia cisztercita költő, Hélinant de Froidmont *A Halál versei* című ciklusának magyar tolmácsolására vállalkozik. (A fordítás elé Birkás Géza írt tájékoztató bevezetőt.) A jeles ófrancia költőnek ez volt az első hazai bemutatása. A kétnyelvű kötet, a

KORTÁRSAINK

A sorozat eddig megjelent kötetei

Kovács Sándor Iván: VÁCI MIHÁLY

Rába György: SZABÓ LŐRINC

Simon Zoltán: BENJÁMIN LÁSZLÓ

Imre László: RÁKOS SÁNDOR

E. Nagy Sándor: REMENYIK ZSIGMOND

Rónay László: THURZÓ GÁBOR

Csaplár Ferenc: BARTA LAJOS

Hajdú Ráfis Gábor: SARKADI IMRE

Pomogáts Béla: DÉRY TIBOR

Vasy Géza: SÁNTA FERENC

Zappe László: CSERES TIBOR

Fenyő István: VAS ISTVÁN

Borbély Sándor: GELLÉRT OSZKÁR

Laczkó András: TAKÁTS GYULA

Kőhádi Zsolt: MESTERHÁZY LAJOS

Fülöp László: PILINSZKY JÁNOS

Dersi Tamás: ILLÉS ENDRE

Görömbei András: SINKA ISTVÁN

Alföldy Jenő: KÁLNOKY LÁSZLÓ

Tamás Attila: WEÖRES SÁNDOR

Csűrös Miklós: FODOR ANDRÁS

Ferenczi László: SÓTÉR ISTVÁN

FIATAL MAGYAR KÖLTŐK 1969–1978

Szerkesztette Vasy Géza

FIATAL MAGYAR PRÓZAÍRÓK 1965–1978

Szerkesztette Kulin Ferenc

Aczél Géza: TAMKÓ SIRATÓ KÁROLY